

Sygn. akt I C 212/22 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Brodnicy- I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dawid Sztuwe
Protokolant:	st. sek. sąd. Anna Pilawa

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2022 r. w Brodnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. G.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej**
z siedzibą w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 917,00 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

/Sędzia/

Dawid Sztuwe

Sygn. akt. I C 212/22

UZASADNIENIE

Pozwem z 25 marca 2022 r. M. G.- prowadzący działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. M. G.- wystąpił przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. z żądaniem zapłaty 2.496,90 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego żądania wskazał, że dochodzona kwota stanowi dopłatę do należnego odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego w związku z kolizją drogową, której sprawcą był kierowca objęty ochroną ubezpieczeniową OC u pozwanej. Pojazd był wynajmowany przez poszkodowanego przez okres likwidacji szkody (do czasu ustalenia szkody całkowitej), tj. 24 dni po stawce 190,00 zł netto. Powódka wskazała, że pozwana uznała za zasadny 24 dniowy okres najmu, ale jedynie przy uwzględnieniu stawki dobowej w kwocie 110,00 zł netto. W pozwie opisano także przebieg postępowania likwidacyjnego oraz wskazano okoliczność cesji wierzytelności przysługującej poszkodowanemu (**k. 2-8**).

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że przyjęta przez powoda stawka najmu pojazdu zastępczego była zawyżona. Strona pozwana oferowała bezgotówkową organizację najmu pojazdu w drodze elektronicznej ze wskazaniem klasy pojazdu, modeli i obowiązujących stawek. Jednocześnie zastrzeżono możliwość weryfikacji stawki w przypadku skorzystania z oferty innego podmiotu. W ocenie pozwanej poszkodowana miała po prostu możliwość skorzystania z tańszych usług najmu, z czego zrezygnowała, a tym samym wygenerowała dodatkowe, zbędne koszty. Pozwana nie kwestionowała natomiast zasady swojej odpowiedzialności, okoliczności powstania szkody oraz zasadności i celowości czasu najmu pojazdu zastępczego (**k. 55-59**).

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie (**k. 102-105, 139-140**).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 grudnia 2021 r. (wtorek) doszło do zdarzenia drogowego, w następstwie, którego uszkodzeniu uległ pojazd marki A. (...) o nr rej. (...), który stanowił własność M. B. (1). Sprawcą zdarzenia był kierowca ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej.

Okoliczność bezsporna.

W związku z uszkodzeniami pojazdu uniemożliwiającemu dalsze używanie samochodu, M. B. (1), chcąc skontaktować się z infolinią (...), zadzwoniła się nieświadomie do firmy P.H.U. M. G.. Został jej zaproponowany najem pojazdu zastępczego na czas naprawy. Poszkodowana nie miała szczególnych wymagań co do pojazdu zastępczego. Samochód został jej podstawiony 22 grudnia 2021 r. W czasie odbioru podpisała ona dokumenty już wcześniej wypełnione przez inne osoby, w tym oświadczenia. Poszkodowana była zapewniana, że najem pojazdu będzie miał charakter bezgotówkowy, a koszt najmu zostanie zrefundowany przez ubezpieczyciela sprawcy szkody. Poszkodowana nie była informowana o wysokości stawki najmu i zasadach jej ustalania.

Dowód:

- przesłuchanie świadka M. B.- k. 139-140 (00:07:04-00:37:00)
- umowa najmu- k. 16
- pełnomocnictwo- k. 17
- oświadczenia- k. 18-19

W dniu 22 grudnia 2021 r. poszkodowana zawarła z M. G. umowę najmu pojazdu marki V. (...) za kwotę 190,00 zł netto za każdą rozpoczętą dobę wynajmu. Najem zakończył się po 24 dniach, tj. 14 stycznia 2022 r. Poszkodowana upoważniła M. G. do rozliczenia szkody komunikacyjnej i ten w dniu 29 stycznia 2022 r. wystawiła fakturę nr (...) na kwotę 5.854,80 zł.

Okoliczność bezsporna.

W dniu 27 grudnia 2021 r. (...) poinformowało M. G. o zasadach wynajmu pojazdu zastępczego, w tym o stosowanych stawkach i okresach wynajmu pojazdu.

W korespondencji elektronicznej M. G. żądał szczegółowych informacji o zasadach najmu pojazdu. W odpowiedzi na zapytanie, (...) poinformowało, że nie dysponuje wzorami umów oraz informacjami szczegółowymi, ale samo przyjęcie oferty (...) jest uzależnione od decyzji poszkodowanego, a (...) zapewnia dostarczenie pojazdu do miejsca zamieszkania, pokrycie kosztu najmu i przyjęcie czasu najmu na czas naprawy. Strony wymieniały kolejne wiadomości e-mail.

Dowód:

- pismo z 27.12.2021 r. – k. 23
- wiadomość e-mail z 27.12.2021 r., 03.01.2022 – k. 24-25
- wiadomość e-mail z 03.01.2022 r.- k. 26
- wiadomości e-mail z 05.01.2022 r., 10.01.2022 r., 11.01.2022 r.- k. 27-32

Ubezpieczyciel uznał za zasadny okres najmu obejmujący 24 dób, ale przyjął stawkę najmu w kwocie 110,00 zł netto. Ubezpieczyciel wypłacił z tytułu zwrotu kosztów najmu łącznie 3.357,90 zł. Ubezpieczyciel pokrył koszty za podstawienie i odbiór pojazdu w kwocie 1,50 zł/km netto.

Okoliczność bezsporna.

W dniu 18 marca 2022 r. poszkodowana zawarła z M. G. umowę przelewu wierzytelności - prawa do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Okoliczność bezsporna.**Sąd zważył, co następuje:**

Okoliczności dotyczące zdarzenia wywołującego szkodę, przebiegu postępowania likwidacyjnego oraz cesji wierzytelności przysługującej właścicielowi uszkodzonego pojazdu nie były sporne między stronami. Potwierdzały je również dowody z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych nie budziła wątpliwości Sądu. Nie były one kwestionowane w zakresie ich mocy dowodowej przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka, albowiem jej zeznania były spójne i nie zawierały sprzeczności. Świadek nie miała jednak orientacji w zasadach ponoszenia kosztów najmu pojazdu zastępczego, w tym dotyczących ustalania wysokości stawki najmu. Przyznała jednak, że jej intencją było skontaktowanie się z ubezpieczycielem sprawcy szkody i zależało jej jedynie na najmie samochodu. Nie miała natomiast innych oczekiwań. Potwierdziła, że podpisała oświadczenia, ale po ich okazaniu przez Sąd, stwierdziła, że była cały czas przekonana, iż M. G. działał z upoważnienia (...).

Kwestią sporną pozostawała wyłączenia stawka dobowa najmu przy zarzucie strony pozwanej, że oferowała ona bezgotówkową organizację najmu pojazdu, z czego poszkodowana nie skorzystała, a tym samym wygenerowała dodatkowe, zbędne koszty.

Zasady i źródło odpowiedzialności pozwanego z tytułu przedmiotowej szkody nie budziły wątpliwości. Kwestia ta pozostawała także poza sporem między stronami. Z art. 822 § 1 kc wynika, że zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. W przypadku zderzenia się mechanicznych środków komunikacji osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych, czyli na zasadzie winy (art. 435 kc w zw. z art. 415).

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych regulują przepisy ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (zwana dalej „ustawą”). Zgodnie z art. 34 ust. 1 i 36 ust. 1 ustawy z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której

następstwem jest m. in. zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednakże, jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane. Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na ubezpieczyciela ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela.

W tożsamy sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 r. (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6), akcentując, że w ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela, jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, a nie zbędne powiększanie wysokości szkody. Brak podjęcia takich działań, mimo że leżały w zakresie możliwości poszkodowanego, nie może zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody. W tym zakresie należy proporcjonalnie wyważyć interesy poszkodowanego i ubezpieczyciela kierując się standardem rozsądnie myślącej osoby, która określone zachowanie uznałaby za celowe, konieczne i racjonalne ekonomicznie.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r. (III CZP 20/17, OSNC 2018/6/56), wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za "celowe i ekonomicznie uzasadnione". Sąd Najwyższy wskazał nadto, iż w ramach ciążącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczonemu). Tym samym obowiązek ten ciąży na poszkodowanym nawet, gdyby ubezpieczyciel sam nie przejawiał inicjatywy w tym zakresie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że poszkodowana nie podjęła jakiegokolwiek inicjatywy, aby zminimalizować koszty najmu pojazdu zastępczego, w tym nie skontaktowała się z ubezpieczycielem celem dowiedzenia się o zasadach organizacji najmu pojazdu. Konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem - w praktyce zwykle telefonicznego - nie może być uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu.

Z zeznań poszkodowanej wynikało, iż podjęła taką próbę, ale w rzeczywistości skontaktowała się z przedsiębiorcą tylko trudniącym się wynajmowaniem samochodów zastępczych. Nie był to żaden przedstawiciel ubezpieczyciela. Można jedynie przypuszczać, że poszkodowana skorzystała ze strony internetowej, która w swoim opisie i szacie graficznej mogła wskazywać, że dotyczy najmu pojazdów organizowanych przez ubezpieczyciela (...). Niemniej tego

rodzaju nieuważność jest okolicznością obciążającą poszkodowaną, a w konsekwencji samego powoda jako następcę prawnego.

Poszkodowana nie zareagowała również na propozycję najmu pojazdu przesłaną w formie elektronicznej na adres wskazywany w zgłoszeniu szkody. W instrukcji znajdowała się informacja o możliwości skorzystania z pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody, a także podano numer kontaktowy służący organizacji najmu. Instrukcja zawierała istotne zastrzeżenie, że (...) dokona weryfikacji kosztów, jeżeli poszkodowany już najął pojazd zastępczy. Przy wynajmie miał zostać uwzględniony rodzaj i klasa samochodu, to poszkodowany decyduje o miejscu podstawienia i zwrotu pojazdu, koszty najmu będą w całości zrefundowane przez ubezpieczyciela, a poszkodowany nie poniesie żadnych dodatkowych kosztów (np. kaucja lub limit kilometrów). W instrukcji wymienione zostały także konkretne marki pojazdów, co do których istniała możliwość wynajęcia. Oferta złożona przez ubezpieczyciela była zatem jednoznaczna i konkretna. Nie było jakichkolwiek przeszkód, aby poszkodowana z takiej oferty skorzystała. Naturalnie przy podjęciu decyzji o najmie sporządzona zostałaby odpowiednia dokumentacja, której sporządzanie czy udostępnianie byłoby niecelowe przed zawarciem umowy lub podjęciem decyzji o chęci zawarcia umowy.

Sąd zweryfikował oświadczenia poszkodowanej. W czasie przesłuchania świadek potwierdziła jedynie, że złożyła pod nimi swój podpis, ale nie знаła ich treści. Było zatem pewne, że okoliczności tam wskazywane nie były przyczynami skorzystania z oferty powódki z pominięciem oferty ubezpieczyciela. Znamienne jest również, że umowa najmu została zawarta przed zgłoszeniem szkody ubezpieczycielowi.

Nie są trafione zarzuty strony powodowej odnoszące się do wysokości stawki najmu oferowanego przez ubezpieczyciela. W ocenie strony powodowej było one zaniżone względem stawek oferowanych przez inne firmy. Rację należy przyznać stronie pozwanej, że po prostu ubezpieczyciel jest szczególnym kontrahentem (z uwagi na masowość najmu), stąd ma większe możliwości w zakresie negocjowania stawki najmu i uzyskania konkurencyjnej (po prostu niższej) stawki najmu w odniesieniu do klienta indywidualnego.

Powód nie wykazał zatem, aby poniesienie wyższych kosztów najmu pojazdu zastępczego, zorganizowanego przez poszkodowanego na własną rękę, było celowe i ekonomicznie uzasadnione. Tymczasem, ubezpieczyciel zaproponował poszkodowanemu precyzyjnie określoną i łatwo dostępną organizację najmu pojazdu zastępczego. W ramach najmu był rekompensowany koszt podstawienia i odbioru pojazdu.

W ocenie Sądu zapytania kierowanego przez pracowników powoda w formie elektronicznej dotyczące zasad najmu pojazdu były jedynie „grą pozorów”. Miały służyć udowodnieniu, że to strona pozwana nie złożyła skutecznej oferty najmu pojazdu. Szczegółowość pytań i zagadnienia tam poruszane nie były realizacją interesu poszkodowanej, której takie kwestie po prostu nie interesowały. Zresztą odpowiedzi na te pytania w znakomitej większości były już zawarte w instrukcji najmu przesyłanej przez (...). Takie ogólne zwracanie się do ubezpieczyciela z pytaniem o szczegółowe warunki najmu in abstracto, bez związku z rzeczywistymi potrzebami poszkodowanego jest niecelowe. Ponadto ubezpieczyciele współpracują z różnymi wypożyczalnią, które mają różne oferty, ubezpieczyciel tylko pośredniczy przy organizacji najmu. Poszkodowanej zależało jedynie na najmie pojazdu. Poszkodowany powinien się zatem zainteresować i podjąć rzeczywiste działania celem najmu pojazdu lub wina to zrobić osoba przez niego upoważniona. W sytuacji złożenia propozycji najmu to po stronie powodowej aktualizował się obowiązek wykazania, że skorzystanie z oferty droższej było celowe i ekonomicznie uzasadnione, czemu powód w niniejszej sprawie nie sprostał.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

W związku z powyższym zasądzono od powoda na rzecz pozwanej kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, albowiem powódka przegrała proces.

Na koszty procesu po stronie pozwanej składały się następujące kwoty:

- 900,00 zł (wynagrodzenie pełnomocnika)

- 17,00 zł (opłata skarbową od pełnomocnictwa)

Uiszczony zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych zostaną zwrócone z urzędu po uprawomocnieniu się orzeczenia.

/Sędzia/

Dawid Sztuwe